

УДК 330.4.519.8

Власенко І.В., к.е.н., доцент ©
Вінницький національний аграрний університет

СУЧАСНЕ ОСВОЄННЯ МІСЦЕВИХ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ ЗА ПРИНЦИПОМ РОЗВИТКУ «ЕКОНОМІЧНИХ МАЙДАНЧИКІВ»

У статті відображається сучасний аналіз відновлення в еколого-економічних умовах виробництва м'яса птиці. У результаті досліджень встановлено, що однією з причин негативної ситуації в агросфері є обмежена можливість працевлаштування сільського населення. Запропоновано нову політику санації агросфери, яка повинна концентруватися навколо трьох головних осей: а) конкурентоспроможність; б) відновлення земельних ресурсів; в) багатofункціональне село і якість життя на селі. Для цього пропонуємо механізми санації аграрного землекористування проводити за принципом «економічних майданчиків розвитку територій», оскільки саме їм вдається освоїти занедбані землі.

Ключові слова: кури-бройлери, виробництво м'яса, економічні майданчики, трудові ресурси, птиця.

В сучасних еколого-економічних умовах виробництво основних продовольчих ресурсів повинно бути направлене на досягнення продовольчої безпеки країни, створення необхідних резервів продуктів харчування і сільськогосподарської сировини, підвищення рівня продовольчого забезпечення, купівельної спроможності всіх прошарків населення, покращання якості продуктів харчування і сільськогосподарської сировини, забезпечення їх конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках. Перехід до ринкових умов господарювання в Україні започаткував розвиток підприємницької діяльності в усіх сферах економіки, у тому числі і сільському господарстві. Цей період характеризувався гострою соціально-економічною кризою та ринковими трансформаційними процесами, які обумовили різке падіння сільськогосподарського виробництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у дослідження питань економічних інтересів і вирішення окремих соціальних питань, що виникли у процесі проведення земельної реформи, здійснили такі вітчизняні вчені, як С.М. Азізов [1], В.Я. Амбросов [2], М.С. Богіра [3], Л.М. Бойко [4], Л.М. Колот [5] І.В. Власенко [6] й ін. Тому на сучасному етапі існує нагальна потреба дослідження питання сучасної моделі вітчизняного розвитку сільського господарства, визначення місця агропромислових формувань нового типу в контексті еколого- економічного ренесансу землекористування.

Метою статі є аналіз відновлення сучасної моделі еколого-економічних умов виробництва та вітчизняного розвитку сільського господарства.

Викладення основного матеріалу. У вересні 2005 року було прийнято Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів (нова редакція діє від 02.12.2012 р.)» [7], згідно з яким депресивні території в межах сільських мають виділятися на рівні адміністративних районів. Щоб отримати статус депресивних сільські райони мають відповідати одночасно п'яти критеріям (найбільша частка зайнятих в сільському господарстві, найменші щільність і найменший природний приріст населення, найнижчі: рівні виробництва сільськогосподарської продукції на душу населення та середньої заробітної плати).

В результаті наших досліджень встановлено, що однією із причин такої ситуації в районах, що претендують на статус депресивних територій та пільгового оподаткування є обмежена можливість працевлаштування сільського населення. Досить тривожним слід вважати і той факт, що демографічна та поселенська кризи охопили майже дві третини районів Київської, близько 40% - Черкаської і Луганської, третину Вінницької, близько чверті Житомирської, Хмельницької та Кіровоградської областей.

На нашу думку, становлення екологічно збалансованого виробництва агросфери повинно базуватися на чотирьох елементах:

- життєздатній системі ведення виробництва, яка узгоджується із загальними економічними планами розвитку (на різних рівнях);
- збереженні та поліпшенні природних ресурсів;
- збереженні та поліпшенні екосистем, які залежать від сільськогосподарського виробництва;
- створенні привабливого з естетичного погляду сільського навколишнього середовища.

Відродження аграрної сфери справедливо пов'язують із становленням високотехнологічного, конкурентоспроможного і прибуткового аграрного сектору, формуванням нової організаційної структури сільського господарства та його ринкової інфраструктури. Водночас це відродження передбачає також подолання соціального занепаду села.

Механізми санації, перспективного розвитку агросфери залишаються маловивченими. На наш погляд нова політика санації агросфери має концентруватися довкола трьох головних осей: а) конкурентоспроможність; б) відновлення земельних ресурсів; в) багатофункціональне село та якість життя на селі. Для цього пропонуємо механізми санації аграрного землекористування проводити **за принципами «аграрного ренесансу»**

Проведені дослідження у Вінницькій області показують, що "Миронівський хлібопродукт" інвестує 1,5 млрд. доларів до 2015 року у створення ТОВ «Вінницька птахофабрика».

Компанія планує побудувати виробничий комплекс, що складається з птахофабрики потужністю 420 тис. тонн м'яса на рік, комбікормового заводу потужністю 1,2 млн. тонн продукції на рік, олісекстракційного заводу потужністю переробки 500 тис. тонн соняшнику на рік, рапсоекстракційного заводу потужністю 350 тис. тонн в рік, 9 елеваторів загальною потужністю

прийому зернових і олійних більше 1 млн. куб.м, та 26 майданчиків вирощування бройлерів на 33,8 млн. курей-бройлерів, інкубатор на 300-350 млн. яєць, забійного заводу і заводу з виробництва готових м'ясних виробів. "Миронівський хлібопродукт" вже запустив в експлуатацію першу чергу будівництва птахокомплексу, завдяки чому вдалося до певної міри економічно оздоровити аграрні території.

В результаті досліджень встановлено, що особливістю створення агропромислового об'єднання є те, що впроваджується принцип аграрного ренесансу - соціально-економічного відродження або «економічних майданчиків розвитку територій». Філія «Птахокомплекс» юридично розташована у м. Ладижин, але територіально майданчики по вирощуванню курчат-бройлерів знаходяться у Тростянецькому та Тульчинському районах поблизу населених пунктів звідки господарство черпає трудові ресурси та проходить соціально-економічне відродження села. Всього планується освоїти 26 майданчиків по вирощуванню курчат-бройлерів. При підлоговому вирощуванні бройлерів використовується не типовий пташник з розмірами 21 x 120; з корисною площею 2222 м². При щільності посадки 18 голів на 1 м² площі приміщення, їх місткість складає відповідно 40000 тис. голів. Термін вирощування становить 6 тижнів. Тривалість профілактичної перерви складає два тижні. Після закінчення терміну вирощування з приміщення видаляють глибоку підстилку з пташника, складають для біологічного знезараження і використовують як органічне добриво на поля. Загальне число днів, необхідне для вирощування бройлерів однієї партії і профілактичної перерви визначається, як сума днів затрачених на вирощування партії бройлерів разом з профілактичною перервою. Впровадження сучасних технологій виробництва м'яса птиці дозволило підвищити конкурентоспроможність продукції, часткового відродження якості життя на селі та вдалося раціонально освоїти місцеві земельні ресурси. По суті, майданчики вирощування бройлерів стають своєрідними «точками економічного росту» аграрної економіки, бо саме їм нерідко вдається освоїти покинуті землі. Вирощування бройлерів здійснюється крупними одновіковими партіями в пташниках на підлозі з використанням глибокої підстилки. Для підстилки використовують відходи олієекстракційного заводу - соняшникову лузгу (рис. 1).

Тростянецького і Тульчинського районів. Буде додатково працевлаштовані 1750 людей.

Аналізуючи економічні показники слід зазначити, що основну частину виробничих витрат тваринництва (птахівництва) складає вартість кормів, яка в сучасних умовах дорівнює 60-65 % від загальних витрат. На частку інших припадає 35-40 %.

Таким чином, при використанні еколого-економічного аграрного підходу на затрачену 1 гривню отримуємо 2,75 гривні прибутку.

Рис. 1. Еколого-економічне використання соняшникової лузги для глибокої підстилки пташників

Рис. 2. Утримання курей з використанням глибокої підстилки з соняшникової лузги

Відповідно до концепції «економічні майданчики розвитку сільських територій» урізноманітнюються і заходи їх підтримки. Поряд з традиційними

механізмами стимулювання розвитку проблемних територій на кшталт грантів, субсидій, цільових програм розвитку, тепер важлива роль відводиться заходам, спрямованим на активізацію внутрішніх ресурсів сільських територій. Йдеться про стимулювання підприємницької діяльності на селі, розширення поза аграрних видів діяльності, посилення територіальної мобільності населення, інфраструктурної забезпеченості сільської місцевості, її конкурентоздатності та інвестиційної привабливості.

Висновки. Створення «економічних майданчиків розвитку сільських територій» можна вважати ренесансом сільськостодарського виробництва, що до певної міри дасть можливість оздоровити депресивні аграрні території, підвищити технічний рівень аграрного виробництва, запровадити досконаліший менеджмент, створити нові робочі місця, відвести загрозу банкрутства, що завжди супроводжується негативними соціальними наслідками. Тому приплив капіталу із зовнішніх джерел відігравав і продовжує відігравати в більшості випадків позитивну роль у розвитку сільського господарства на депресивних територіях. Цей процес повинен бути економічно врегульованим і відповідним чином контрольованим. Для цього необхідно створити фінансово-кредитний механізм, адекватний сучасним умовам і цілям підвищення рівня продовольчої безпеки держави.

Література

1. Азізов С.М. Організація виробництва і аграрного бізнесу в сільськогосподарських підприємствах / С.М. Азізов, П.К. Кенійський, В. М. Скупий; за ред. С.П. Азізов; К.: ІАЕ, 2001. -С. 251-252.
2. Амбросов В.Я. Переход к рыночным земельным отношениям / В.Я. Амбросов // Стратегії реалізації земельної реформи. - 2011. -№1.-С.39-41.
3. Богіра М. Земельна реформа і стан формування справжніх господарів на селі / М. Богіра // Землевпоряд. вісн. - 2008. - № 2. - С. 37-59.
4. Бойко Л. Розмір землекористувань сільгоспідприємств у системі чинників ефективності господарювання / Л. Бойко // Землевпоряд. вісн. - 2008. - №6. - С. 63.
5. Колот А.М., Соціальна відповідальні теорія і практика розвитку: монографія / [А.М. Колот, ОА. Грішнова та ін.]; за наук. ред. д-ра екон. наук А.М. Колота. - К.: КНЕУ, 2012 -501 с.
6. Власенко І.В. Проблеми аграрного природокористування в ринкових умовах господарювання (монографія) /І.В. Власенко // - Вінниця «Едельвейс і К» 2007 -228 с.
7. Без денег плохо, с деньгами — тоже. Почему наш аграрный сектор не развивается должным образом?// Экономика: Интернет газета. - 2008, 22 сентября. 13:31.
8. Андрійчук В.Г. Агропромислові формування нового типу в контексті стратегії розвитку вітчизняного сільського господарства/ В.Г. Андрійчук// Економіка АПК.-2013.-№1.-3-15.
9. Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів» від 08.09.2005 № 2850-IV нова редакція діє від 02.12.2012 р.

Summary
Vlasenko I.V.

**SUCHASNI OSVOENNYA MISTSEVIH RESURSIV FOR THE PRINCIPLE
OF LAND ROZVITKU "EKONOMICHNIIH MAYDANCHIKIV"**

The article reflects the modern analysis of restoration ecology - economic conditions of production of poultry meat. The studies found that one of the reasons for the negative situation in the agrarian sector is the limited employment opportunities of the rural population. The mechanisms of rehabilitation, long-term development of the agricultural sphere are still poorly understood. The new policy readjustment agrosphere to be concentrated around three main axes: a) the competitiveness b) restoration of land resources) multifunction village and the quality of life in rural areas. For this propose mechanisms to carry out rehabilitation of agricultural land use on the principles of "agricultural renaissance." Introduced the principle of the agricultural renaissance - the socio-economic recovery and "economic development of the territories sites" become a kind of "points of growth" of the agrarian economy, as it is they are able to master the abandoned land. This platform for growing broiler chickens are Trostyanetska Tulchin and areas near localities where farming draws labor and passes the socio-economic revival of the village. Total planned to be 26 sites for growing broiler chickens at 33.8 million broiler chickens. introduction of modern technologies of poultry allowed to increase competitiveness, a partial revival of the quality of life for village and managed efficiently learn the local land resources.

Key words: broilers, meat production, economic grounds, human resources, bird.

Рецензент – д.е.н., професор Музика П.М.